

ELŐFIZETÉSI DIJ HELYBEN:	
Egész évre	6 frt — kr.
Félévre	3 " " "
Negyedévre	1 " 50 "
Videkieknek 60 krral több	
HIRDETÉSI DIJ:	
Egész oldal	20 frt
Fél oldal	10 "
Negyed oldal	5 "
Ezen felül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.	
Kivételes esetekben kedvezmény, többszöri hirdetésnél árlengedés.	

SZABADSÁG.

A „Szabadkai Közlöny“ után és helyett

KIADJA: SZALAY LÁSZLÓ A. ÜGYVÉD.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap. Egyes szám ára 15 kr.

Számonként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkihordónál kapható.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:	
VIII. kör, virág-utca 337. sz., hova a közlésre szánt levelek és kéziratok intézendők.	
Hirdetések felvételnek ugyanott.	
A „Nyiltér“ sora 15 kr.	
Negyed oldalnál kisebb hirdetéseknek a természetek tekintetbe vétele nélkül minden szó után 5 kr. számítatik.	

Hibás a számvetés!

„Erat justitia pereat mundus“ czim alatt nagyot akart valaki mondani, mikor a napokban egy röpiratot adott ki, azonban elszámította magát.

Felelni akartak a „Szabad-ság“ f. hó 4-én megjelent azon cik-kére, melyben az állítatik, hogy Mamuzsits Lázár polgármester az őszi tisztújításon megbukik. Feleletnek felelet ugyan a kiadott röpirat, de rö-pül is az igazság elől, mert számítása nem tényeken, hanem feltevéseken alapszik.

E röpiratból tudjuk meg, hogy Pertich Mihály árvaszéki elnök volna Mamuzsits Lázár versenytársa. Nem tudjuk igaz-e, de ha igaz, Pertich is le fogja törni a mai polgármestert. Egyébként mi erről, t. i. az ellenjelölt személyéről a múlt alkalommal nem szólottunk, csupán azt mondtuk, a mit most ismétlünk, hogy Mamuzsits Lázár pártjában szakadás állott be s bár a válság még nem ütött ki egész erejével, mi biztos forrásból mondhatjuk, hogy a párt két részre szakad.

Es ha ez a szakadás beáll, ha a polgármestertől elváló töredék oly jelöltet állít vele szembe, a kiből csak valamivel is több bizalmunk lehet közügyeink vezetésénél, úgy legyenek meggyőződve, hogy a mai ellenzék teljes erejével sorakozni fog a Mamuzsits uralom ellen s közös erővel küzd az új jelölt érdekében, legyen az politikai hitvallására 48-as, mérsékelt ellenzéki vagy kormánypárti is.

Hogy miként tervezgetik a tisztújításnál a szavazatokat s miként re-

ménykedik Mamuzsits Lázár a polgármesteri hatalmat újból megkaparítani, arról legjobban beszél az érdeklőben kiadott nagyhangú röpirat maga, melybe azonban a rossz számadáson kívül még egy öreg hiba esett.

Nem ismerik védekezők a törvényt, s megakarják szavaztatni a tisztviselőket is, holott a tisztújításnál egyetlen tisztviselő sem szavazhat azok közül, akiknek a polgármesterrel együtt be kell adni lemondásukat.

Az 1886. évi 21. t. cz. 83. §-a ugyanis így szól: „Tisztújításkor szavazattal bírnak városi törvényhatóságokban azok, kik a tisztújítás évére vétettek fel a legtöbb adót fizető és választott bizottsági tagok névjegyzékébe és még tényleg működő tisztviselők“ — közül azok, kiknek szavazati joguk van.

A tisztviselők legnagyobb része tehát nem szavazhat, s így a számadás körül egy kis hiba esett.

A röpirat.

A polgármester érdekében kiadott tervezetős szöveget így szól:

„A helybeli Szabadság című hetilap 1. hó 4-ik számában arról cikkezett, hogy Mamuzsits Lázár polgármester megbukik az őszi tisztújítás alkalmával. Mi is hallottuk, hogy bizonyos mozgalom történik és pedig Pertich Mihály jelenlegi árvaszéki elnök érdekében, a meenyiben ezen mozgalom csakugyan megvalósulna, azoa esetre bátorodunk Mamuzsits Lázár és Pertich Mihály polgármester jelöltek között történendő partalakulásokot a következő számarányban pontosan megállapítani.

Mamuzsits Lázár jelenlegi polgármesterre leendő tisztújítás alkalmával a következő virilis — választott — bizottsági tagok és tisztviselők szavaznak: u. m.

1.) Virilisek.

Geiger Adolf, Kovács Agoston, Sztipics Lázár, Sztipics Jakab, Schullhoff Hermann, Mamuzsits Lázár, Manojlovich György, Dulics János, Manojlovich Sándor, Antunovich Matyas, dr. Dobroevics Plátó, Lénárd Máté, Haverda Boldizsár, Prokesek Mihály, Jakobesics Béla, Sztipics Albert, Malagarszky János, dr. Horváth Mór, Sztipics János, Radics Dusan, Geiger A. Mor, Antunovich Lajos, Szinger Adolf, Aradszky Uros, Manojlovics Szaukó, Dmitrievich János, Báich Gergely, Sztipics Miklós, ifj. Vojnics Máté, Krucszky Glogyin Máté, dr. Antunovich József, Milassiu Ignác, ifj. Petrik Macskás József, Merkovic Andras, Malagarszky S mou, Pukkel Sándor, Ilkovic Ivandekics Antal, Malagarszky Boldizsár Lénárd János, Malagarszky Pál, dr. Guin György, Manojlovich Emil, Péics-uk József, Jakobesics Imre, Radics János, Cseroetics Lajos, Antunovich István, Schilling Kálmán, Schöustein Mór, Tausig Vilmos, Milkó Salamon, Dulich József, Radics Jakab, dr. Milkó Isidor, Mamuzsics Agoston, Jóó Károly, Malagarszky Alajos.

2.) Választott bizottsági tagok:

I. kör: Haverda Matyas, Jakobesics Antal, Milassiu Jakab, Körpi Jozsef, dr. Tóth Béla, Pérics Peter, Váli Antal, Szebenburger Károly, dr. Békely Gyula, Freudenberg Mark, Maurer Nándor, Richter József, Jóó Gusztáv.

II. kör: Osztragonaer Károly, Horváth akosztai Jozsef, Szárics Peter, Kopics Zelic Mate, Csovic István, Kopics h. Sándor, Vukor Márk, Beszedes Istvan, Nulodanovics Jakab, Osztragonaer Mihály, Szudarovich Félix, Vukor Matyas, Futó Albert.

III. kör: Rozsics János, Szkenderovics Pál, Temunovics Tamás, Malagarszky Mihály, Mamuzsics György, Malagarszky Imre, Bukvics Ferenc, Miodanovich Kázmér, Béni Mihály, Ilkovic Ivand. Gábor, Ilkovic Ivand. Simon, Budanovics Antal, Vujkovic lámics Pál, Budinevics Jozsef, Péics tukulyaz Boldizsár,

IV. kör: Szkenderovics Márk, Vojnics-puresár István, Vukovics Lázár, Kulucics Illes, Sztipics István, dr. Dominus Simon,

Hoffmann Antal, Sztipics Máté, Polyakovics Albert, Kulucics Tamás, Czrnkovic Jakab, Vojnics puresár Bonaventura.

V. kör: Mamuzsics Albert, Gabrics Alajos, Kulucics Pál, Kopilovics Lukács Pánesics József, Rieger Mihály, Gabrics János, Kulucics József, Gyukics József, Kulucics Márk, Milyacsy Akapit, Katona Antal, Tumbász Miklós, Czrukovics Márk, Macskovics János, Horváth András, Dulics Alajos, Francziskovics Jakab.

VI. kör: Balázs piri György, Vukovics Simon.

VII. kör: Balázs piri Antal, Aradszky Pál, ifj. Petrik macskás József, Kulucics Lázár, Studarovich Lőrincz, Viener Lipót, Horváth Károly, Varga horgosi Péter, Mamuzsics Gergely, Balázs piri István, Matievics György, Czvin Antal, Malogarszky Antal.

VIII. kör: Raich Milan, Ruszki Mladen, Antunovich Dezső, Kolonic Felix, Jaramazov Lőrincz, Horváth György, Návay Márton, Kádár György, Czvin Ferencz.

3.) Tisztviselők:

Hevér Géza, dr. Gyorgyevits Szredoja, Szigety József, Popovics György, Vojnics Felix, dr. Landauer Adolf, Ivancics István, Pertics János, Vince György, dr. Vojnics Dezső, Dulics Antal, Balogh Károly, Péich István, Lyubibratics Kelemen, Szalay Matyas, Manojlovics István.

Pertich Mihály mint polgármester je-löltre következő — virilis és választott-bizottsági tagok és tisztviselők szavaznak:

1.) Virilisek.

Vermes Gábor, Vojnics Gábor, Törley Gyula, Vojnics Simon, Szárics Károly, Vojnics Sándor, Varga Károly, Váli Béla, Miloszavlyevics Mitau, Regenyi Lajos, Vojnics Mark, Polyakovics Alajos, Pertich Mihály, Kunetz Ignacz, Liposencsics Pál, Vojnics h. Antal, Magyar György, Karner János, Jóó Nándor, Lichtneckert János, Kunecz Albert, dr. Klein József, Vermes Nándor, Miodanovics János, Lendvay Ferencz, Pertich József, Németh Matyas, Mánic Péter, Lendvay Antal, Kovács Emil, Törley Antal, Malagarszky Lukács, Gyelmics Gerő,

Egyszer csak megszólal a falu hangja, olyan mélabusans vészjelzőleg mondván: tűz! tűz!

Felriadt a násznapp, oltant rohantak, nem kellett messze sietni, a szomszédban égett. — A völgyben volt a kuttal első s könnyű szerrel, erős kézzel huzta egyik veder vizet a másik után, hanem a bor és boldogság oly vigyázatlana teite, hogy egy mély lehajlása után féjjel befordult a kutba s mikorra kihuzták, az élet erős piros boldog ember helyett egy mozdulatlan, merev, sápadt halott ferfit látott maga előtt „hajdan“ özvegye.

A parasztok azt mondták „megtult“ az orvos azt állította, hogy „szivszélhűdés érte.“

Rég látott a falu olyan szép, olyan szomorú temetést, a milyen az árva Magos Józsefné volt. — Szegény Kármí Agnes úgy sirt, mint a záporosó, hogy hányszor ájult el, se szeri, se száma, s mint letört lilomszál omlott ősz atyja vállára, s alig egy hó mulva — férjhez ment az első vőfélyéhez.

* * *

Aki azt hiszi, hogy én most igaztalant irtam, téved, anyámtól hallám e történetét, aki gyermekkoromban azért nem mondott nekem mesét, hogy igaztalant ne szőljön.

K. L.

TÁRCZA.

Az asszony ingatag...

Irtá: Kovássy Elemér.

Egyszer egyik elbeszélésemet azon szakkal fejeztem be, amelyekkel ezt fogom kezdeni t. i:

„Hamarább megváltoztathatod a vizek folyását; hamarabb kiszámíthatod hány csepp viz van a tengerben; hamarabb megszámlálhatod hány csillag van az égen; hamarabb tudod megmondani azt, hogy milyen valóban a tuvilág, mint azt, hogy mit rejt magában a női szív!“ . . .

Mert:

Az egész faluban legszebb s leggazdagabb leány volt Kármí biro lánya: Kármí Agnes.

Az egész faluban a legdélcegebb, de legszegényebb leány volt az árva Magos Józsi.

Csoda-e hát, ha az a két fiatal lény forró szerelemre gyulladt egymás iránt? . . .

Tudta azt az egész falu népe, csupán csak öreg biro uram jött reá legeslegutoljára, hogy az ő feltett virágszála, gyönyörű leánya p'ros arczájáról cseresznye ajkáról édes mezet, mézes csókot lopni árva Magos Józsi szokott csendes alkony órán, ha feljön a szerelmesek napja a nyájas hold s ezernyi fényes csillag sugara világít az égről le az éj tengerén át a fekete földre.

Hanem aztán mikor biro uram észre vette, hogy az árva Magos Józsi csakugyan az ő lányát szereti, nagy furfangos ésszel

ideje korán (legalább azt hitte) olyan húszárú szoroztatta azt a deli leány bolondító legényt, hogy némelyik baka generálisnak is nézte, mikor izmos tagjaira felvette a szépen hozzáillő sujtásos nadrágot és prémes mentét, amely öltözet aztán három esztendőre biztosította biro uramat, hogy az a szedett vedett árva leány nem fog a lánya után járni s ez idő alatt Agnes is kiveri fejéből azt a bogarat, amelyet poétásan, hü szerelmenek hívnak.

Csak egyet feledett kis biro uram a böles számításból, azt t. i. hogy a leány szív olyan anyag, melybe ha bele ir amor isten egy csinos férfi arcot ott marad az örökké, az az hogy addig, míg a szeszélyes cupidónak nem tetszik mást verni beléje. Így történt aztán, hogy a hosszú három esztendő elmúltával is csak úgy szerette a szép Agnes árva Magos Józsit, mint annakelőtte.

Mikor aztán látta Kármí uram, hogy a leánya szive nem változott és senkihez máshoz férjhez menni nem akar, mint a Józsihoz, oly formán okoskodott: annak a gyerekeknek nincs vagyona, de van jól dolgozó két erős keze, leányának pedig csinos darab jószágait apja vagyonából, mely egy józan életű, munkás és takarékos gazda által még egyszer akkorára nőhet, elhatározta, hogy isten neki fakeszt, legyen hát Agnes a fiúé, s egy napon elő is adta a boldogfiataloknak, hogy: „mához két hónapra ha szeretitek egymast legyetek egymásé.“

Hogy csokolták biro uram kerges két kezét, miut törölgette az öreg tarka zsebbevalójával könnyes két szemét, minek elbeszéltem, át is térek hát azonnal a fiatalok

lakodalomára, melyen ott volt a falu ifja és véne. — Tiszteletes urak olyan szép beszédet mondott a vacsoránál, hogy meg ma is emlegetik az öreg asszonyok. Volt abban minderről: hűségéről, szeretetről, — szeretetről és hűségéről, szóval minderről emlegetés, úgy hogy sirtak is rajta, míg meg nem szólt a rögtönzött zöldgalyas satorban a falusi cigány tap alá való notája, melyen aztán öreg biro uram amugy öregezen s magyarul flegmával, a fiataiság pedig magyar szilajssággal járta azt a szép magyar táncot, amelynek csárdás volt a neve s melyet ma már a fiataiság olyan kakas pulyka ugrándozással reszket el, hogy az ember száuja őket.

Tartott a vigalom.

Az első vőfély fel fel kurjantott olykor olykor:

Akinek most kedve nincs,
Annak egy csepp esze sincs.

Meg:

Ujjuu, ujjuu
A nadrágom kétágu. *)

Még a menyasszony is rajta felejtette szeméit a vig legényen.

Tartott a vigalom, s árva Magos Józsi ezuttal először életében nem engedte kínálatni magát a jó borral, ivott kinalás nélkül széles jókedvében, s a jó bortól s boldogságtól egész kábultá lett:

* Némely magyar faluban szokás multság és lakodalom alkalmával az idézett felkiáltás.

Romic Antal, Sztantics József, Zomborcsévics Ferencz, Szabados János, Vujkovic Czviin Lukács, Vojnics purcsár Márk, Vujkovic Czviin Lőrincz, Farkas János, Vojnics István Gáborfi, Gábray László, Vujkovic Czviin Pál, ifj. Hoffmann Mátás, Lichtnekert András, Szkenderovics János, Pertics János, Aradszky Lukács, Liposzencaics Tamás.

2.) Választott bizottsági tagok:

I. kör: Farkas Zsigmond, Malachovszky László, Lichtnekert Károly.

IV. kör: Pertics Simon, Pertics Albert.

VI. kör: Presburger Fülöp, ifj. Balázs p. István, Nagy torma Gergely, Lóvy M. L. Vida János, Jandek Ferencz, Buday József, Hlatky József, Sárói Szabó László, Szántai Lajos.

VIII. kör: Krunyiásky puskás Vládó, Varga Agoston, Tary Péter, Petrik Antal, Milosevics Miklós, Balázs p. Bartus, Masa Antal.

3.) Tiszviselők:

Kertész Nándor, Kertész Sándor, Jandek Mátás, Macskovics Titusz, Dembicz Lajos, Lévy Simon, Stoczek Károly, Kolonics Károly.

A következő virilis és választott bizottsági tagokról nem lehet tudni mire fognak szavazni:

1.) Virilisek.

Vojnics Tivadar, id. Vojnics Máté, dr. Schäfler Mór, Vermes Lajos, Vermes Béla, Vojnics Bálint, Gály György, Kuntics Ferencz, Leovics Simon, Mamusich Mátás, Linzer András, Vojnics Ottó, Sztantics János, Deák István, Medjanszky Szávó.

2.) Választott bizottsági tagok:

Ifj. Döbel Károly, Tary József, Geiger Márk, dr. Mukich Simon, Bedzsula József. És így 15 virilista és 5 választott, összesen 20 bizottsági tagról nem lehet tudni, hogy mely jelöltet fogják pártolni.

Virilis bizottsági tag van összesen 122, ugyanannyi választott bizottsági tag, tehát összesen 244 bizottsági tag bir a leendő tisztújításkor szavazattal. Ezenkívül szavazati joggal bir a polgármesteren, árvaszéki elnökön és közgyűlésen kívül, kik egyszersmind virilisták is — még 24 tisztviselő.

A fentebbi kimutatásból világosan kitűnik, hogy Mamusich Lázár polgármesterre — 57 virilis, 97 választott-bizottsági tag és 16 tisztviselő, összesen 168 köztörvényhatósági bizottsági tag szavaz.

Mig ellenben Pertich Mihály polgármester jelöltre — 50 virilis, 22 választott bizottsági tag és 8 tisztviselő, összesen 80 köztörvényhatósági bizottsági tag szavaz. E vázolt kimutatásból kiki levonhatja a bekövetkező eredményt.

Végül pedig ajánljuk magunk a küzdő felek jóakarátába.

Aristides és Plútó.

*

Aki e névsort figyelemmel végig olvassa, az meggyőződhetik, hogy ez a számadat a viszonyok változása nélkül is nagyon, de nagyon ingatag.

Majd elvállaljuk, kinek lesz igaza, mi azt hisszük, hogy — ne künk.

Városi közgyűlés.

Törvényhatóságunk tegnap tartotta május havi rendes közgyűlését Kállay Albert a mintafőispán elnöke alatt.

Több szabadságotatás a felekre kedvezőtlen elintézésre, néhány nyugdíjaztatás, s több apróbb tárgyak között nagyobb versengést idézett elő a m. kir. honvédségi Ludovica akademiában Szabadka város által rendelt alapítványi két hely betöltése.

Az elsőre kandidáltak: Vukovits Skultéti, Nagy és Hollósi.

Megválasztottat 97 szavazattal Vukovits Gáspár (Gazsi) az első helyre, a második helyre kandidáltak közül pedig 90 szavazattal Skultéti Aladár.

Nagyobb vita keletkezett a közbiztonság és a palicsi közúti vasút építkezés ügyében. A közbiztonság június 4-ig a vállalkozók részére pályázat iratott ki; míg a közúti vasút kiépítésével a tanács javaslata fogadtatott el, mely szerint a kiindulási pont a gymnasium melletti részről, a vasúti aluljáró alatt vezetettik keresztül, ha ugyan Bobulának és társainak pénze lesz hozzá, Ennél a pontnál ami gazdasági senatorunk nagyon sokoldalúnak mutatta magát.

Hogyha nem tételeznék fel Szigethy József gazdasági szenátor felől puritán jellemét, ártatlanságát és hozzáférhetlenségét, hát a folyó hó 17-én a közúti vasút kiépítése alkalmából történt felszólalása egy részéből azt volnánk kénytelenek következtetni, hogy felszólalása nem a közügy, hanem Bobula vállalkozó érdekében történt.

A közgyűlés egyetlen tagjának sincs esze ágában ezen helyi vasút kiépítésének

akadályozása, hanem ha már ingyen teret akarunk, minden áron megkövetelhetnők, hogy az a várost mentül több ponton érintse, de ettől is eltekintve, a ki ismeri a vasúti aluljárót, az nem helyeselheti azt, hogy ez a helyi vasút-vonal az aluljáró alatt vezetessék keresztül. Feltéve azonban, hogy még ott is keresztül vezethető, bárki és bármennyire hordaná szívén, még sem engedhetne meg magának oly abszuro állítást, mint a melyet Szigethi gazdasági tanácsnok ez ügy tárgyalásánál magának megengedett, t. i. hogy a városnak nem áll jogában a miniszter által engedélyezett ut vonalat megváltoztatni. Ez ki merte ezt mondani akkor, a midőn kiolvasta a szerződésből azt is, hogy ez a szerződés a városra nézve csakis a közgyűlés jóváhagyása után váland kötelezővé.

Ha tehát állana az, a mit Szigethi gazdasági tanácsnok állított, akkor nekünk egyáltalában semmiféle hozzászólási jogunk nem lehetne az utvonal irányára nézve s ezt Bobula kérhette volna arra a mire neki tetszik, pedig hát az igentisztelet gazdasági tanácsnok tudhatná, ha tudni akarná, hogy nemcsak helyi vasutvonalakat, hanem már meglevő rendes vasút-vonalak irányát is a közgyűléshez képest megváltoztatni lehet, csak hogy ily esetekben nem lehet a közgyűlés félrevezetéséről szó.

Idő rövidsége miatt a közgyűlés többi tárgyairól, ha netán szükségesnek látjuk, — jövő számunkban megemlékezünk.

Palics.

(1890. május hó 15-én.)

Két hete hogy Palicsban a fürdő évad megnyitott, azonban a hivatalos eszem-izsom csak e hó 15-én tartatott meg.

Az új vendéglős e napon kezdte meg üzletét, s az ünnepléses aktusra elhozatta Szegedről a katonai zenekart.

Szeles, zivataros nap volt e miatt ugy Szabadkáról mint Szegedről kevesen jelentek meg, a bankett azonban vígan folyt le, s a zenekar az esti 7 órai vonattal nem is utazott el. A katonazenekart meghallgatni egyszer-mászor érdemes, szépen játszik, de hogy e mellett hogyan lehet mulatni azt nem értjük. Magyar nótát egész délután nem hallottunk, ha csak az estefélé megzendülő magyar indulót nem számítottuk.

Palicsban különben még mindig rendtelenség van.

A melegfürdők nem készek, a kádak egy része még a kádárnál fűszik, a megromlott női uszodát most javítgatják, s fürdő közönség a jövő héten összetarkázhatja nyaraló ruháját ha fürdőni megy, mert a fürdőházat még festeni is kell, az pedig egy kicsit majd ragad is. A mit mártius áprilisban kellett volna végezteni, azt most csináltatja a mi kedves hatóságunk. Régi szokás, melytől eltérni képtelenek a városi urak.

Palics emelése érdekében a mai hatóság vezetői nem tudnak egyebet tenni, mint a városi fogatokon kikocsikázni, ott egy nagyot mulatni, hazardjátékok rendezni és százkakat nyerni vagy veszteni, a miut az megessett már az idén is, két napon keresztül éjjel-nappali kártyázás közben.

Pedig ez a fürdőhely, oly kies, oly gyönyörű, hogy az alföldnek szemefénye lehetne, ha reades gazdája volna.

Ha már itt állunk, elmondjuk lapunk egy barátjának nézeteit azok után, a miket éveken keresztül ismételtünk, de eredménytelenül. Az eszme új, kivihető, azonban alig hisszük, hogy a mai hatóság emberei gondolkodni akarnak felőle.

Szabadkáról Palicsra gőzhajón járni, mindenesetre nagyszerűbb gondolat mint a Bobula-féle közúti vasút, pedig ez az eszme testet ölthetne talán kevesebb költséggel mint a kérdéses vasút.

Palics tava tudvalévoleg benyulik nádasaival egész az ugynevezett sintéreltekig. onnét pedig a gáton keresztül huzódik egy széles nagy árok meg s a piacra, a Sümeghi-féle ház közelében végződik. Ezen a csatornán tehát a város belterülete a palicsi tóval összeköttetésben áll. Ezt a csatornát kellene mélyíteni, szélesíteni és kiegészíteni új ásatással ugy, hogy a tó vize a városba folyjon, s a Sümeghi ház közvetlen közelében Szabadkának csaknem a piac közepén kikötője lenne. Magában a tó medrében nem sok kotrás kellene, hogy egy kis gőzös akadálytalanul közlekedhessék.

A másik újítás volna a következő. A mai palicsi hidegfürdők fenntartatnának, bár nem a mai helyükön hanem a tó mélyebb részein, a meleg fürdők azonban mai helyükről eltávolítandók, mert az kétségtelen, hogy a palicsi tó víz nem bír azzal a gyógyerővel ma, a mivel két évtized előtt dicsekedhetett.

Ott van azonban a kis vértó.

Annak a tónak vize az igazi palicsi gyógyvíz.

Ezt a tórést kellene helyreállítani, környékét fásítani, szépiteni és a gyógyfürdőket ennek a partjára állítani. Ha vize fogy, a nagy tóból lehetne vízzel ellátni folytonosan.

Ez a két javaslat, mint előre megjegyeztük egészen új, azonban kivihető, csak ha a mozgalom s a hajózási vállalat élére vagy maga a hatóság, vagy valamelyik pénzüntézet, vagy pénzzel rendelkező magán vállalkozó állana.

X.

A mi tanítóink.

A szabadkai tan. járáskör f. é. május 10-én tartotta tavaszi gyűlését igen szórva-nyos eredménnyel. Az összesen 90 felül levő tagok feles számban jelentek meg. Ha szükséges ez a gyűlés (pedig rá fér a mi tanítóink és ovóinkra is!) s a törvény is parancsolja a gyűlésekeni megjelenést, akkor azok kiknek ez hatalmukban, sőt kötelességükben áll, gondoskodjanak róla, hogy minden tagja ugy a vidéki egyleti tagok is, e gyűlésen — minden akadály nélkül megjelenhessenek; s fontos ok nélkül elmaradozóikra pedig hajtanai végre a törvény által kiszabott bírság — mert különben e papíron negirt büntetés hasonlítani fog, az egyszerű cigánybanda szerződési pontjához, a melyben a kihágókra és elmaradozóikra erős bírság szabott.

Ugyan honnan fizetitek meg azt a sok büntetés pénzt? — kérdi tőlük a szolgabíró.

Oda sűg a nagybögös: „Nem igazsábu van azs ott tettes uram, csak ugy jüstésbul.

A kitűzött négy kérdés közül kettő vétetett elő és pedig 1-ör Szántóú Háló Róza tartott szemléltető előadást tanítványaival a burgonyáról; és a gyermekekkel banni tudó tapasztalt és gyakorlatias eljárása általános helyesléssel találkozott.

Írásbeli kérdés csak egy lőn két kőri tag által fejtegetve „a magyar nyelv tanításáról és annak legcélszerűbb módjairól.“ Az egyik egy széles olvasottságot tanusító gondos tanulmány, kidolgozta és felolvasta Guresán István igazgatói segéd és a járáskör jegyzője. A majdnem egész füzetet kitévő dolgozatnak csak eleje és egyes részletei olvastattak fel; az egész kiadott egy 3 tagu bizottságunk, melynek biralatával fog a dolgozat a f. é. augusztusi országos tanító gyűléshez fölterjesztetni.

Ugyanezen tételt fejtegette röviden Völgyi Lajos k. óvó is, különösen hangsúlyozva ész és neveléstani okokkal s idevágó példákkal támogatván azou állítását, mint pedagógiai követelményt, hogy az el. I. II. osztályban és az ovodában — nem magyar ajku gyermekek között a nevelés és tanítás, különösen pedig a magyarosítás — csak is ugy sikerülhet, ha a tanító és ovó a gyermekkel anyanyelvükön képes beszélni. Az e fölött kitéjtett rövid vitát berekeszté a népk. törvénynek — fölolvastó igazoló — ama fölolvására, mely szerint egyes ajku osztályokban néptanulóknak csak is oly egyén választható, — a ki tanulóinak anyanyelvét beszéli.

Ha még megemlíjük, hogy a körnek, az orsz. tanító gyűlésen leendő képviseltetésére a 91 tag után 9 kőri tag választottat a jelenlevők közül, ezzel a közgyűlés tárgyait és eredményeit kimertettük.

Most kérdjük: elég-e ennyi a vidéki járáskörök egyik legnagyobbikától, melynek azok közt vezérszeretpet kellene vinnie nem csak a megyében, de az országban is? A 91 tag közül készült és dolgozott három és pedig a képezési gyakorlati iskola tanítója, az egylet jegyzője (kinek pedig a sok írásal, a jegyzőkönyv készítésével ugy is tele van a keze.) és egy öreg kisdédová.

Hát a többi 88 kőri tagot, különösen pedig a javabeli és ifjabb tanítókat, tanító-úrokat ezen és a többi kérdések éppen nem érdeklik? Avagy ismét ABC reudben tüzte ki a szegény elnök ama tagokat, a kik aztán dolgozni köteleztessenek, mint ezt elődje tenni kénytelen volt? Talán a kérdések kidolgozóinak is külön jutalmakat kellene kitűzni, mint a miként a jegyzői teendőket is kénytelenek külön díjazni; mert a 91. tag közt nem találkoztak a kik becsületből és ügybuzgóságból legalább évről évre egymást felváltva jegyzősöködjenek? miért nem jegyzősöködnek és dolgoznak legalább azok a kik ugy szeretnek a város költségén gyűlésekre járni?

Hiszen e gyűléseknek talán nem csupán a bankettezes, az estélyek az egyedüli céljai, hanem a munkalkodás, a tanulmány, a folyó és égető napi kérdések megvitatása, melyek ugy a nevelés ügyet előmozdítani, mint a tanító járásköri tagoknak a szülők s a nagyközönség előtti tekintélyét, jöletét és jövőjét emelni hivatvák; mint ez történik a szorgalmas és tehetséges zenai, apatini, s többek közt még a csurrogó kir. járásbir. tagjainál is, a kiknek működése évről évre dicsérettel szokott, a megyei nagy gyűlé-

seken is tudomásul vevetni, pedig az utóbbiak még a magyar nyelv nehézségeivel is kénytelenek megküzdeni.

Mikor fogjuk már egyszer olvasni a dicsérettel halmazott tanjárásörök nevei között a szabadkai kör neveit is?

Ami föl szólalásunk csak is az oktatás-ügy és tanítói karunk tekintélye érdekében történik. Szándékosan kerültük az élesebb megjegyzéseket. Reméljük is, hogy senki minket ez ügyben rossz akarattal, liba kereséssel vádolni nem fog; mert nem is lehet.

Nem is használ itt a tények ellen semmi féle neheztelés, csáfolat, hanem e jó példák követése, tanulmány és szorgalom. Tényeket csak tényekkel lehet megczafolni.

A szabadkai tanító kar pedig tényekkel felhozakodni képtelen.

Irodalom.

Felhívás előfizetésre. Épen ma egy eve, hogy a „Magyar Paedagogiai Szemle“ szerkesztését atvettem s mint akkor kitéjtett programomban jeleztem: „A haladókor követelményeiért, az önálló nemzeti iskolaért „az iskola en vagyok!“ elvéért fogok küzdeni; s hogy ez elvekért küzdöttem s küzdök ma is, kartársaim sok oldalú elismerésével bizonyítva van. A lefolyt egy év alatt nem csupán íróasztalom mellett, hanem a külvilág, s fleg a tanítóársaimmal folytatott érintkezéseim, különösen pedig a hazában tett körutazásaim alkalmából meggyőződtem arról, mily szigoru anyagi helyzetben vannak a magyarországi néptanítók, milyviszonyok teszik lehetetlenne azt, hogy a társadalmi életben az őket jositan megillető álláspontot elfoglalhassák. És mivel minden ágában megismerem, tanulmányoztam a tanítókat: kar igényeit, szükségleteit jogos követeléseit: — hatni akarok felfelé, felfelé a helyzetet, felfelé tanácsolva a legjobbat; — és épen ez okból a vezetésem alatt álló: „Magyar Paedagogiai Szemle“ nem csupán szakismeret utján törekszik a magyarországi népuvelők előhaladására, hanem mulattató kedélyre ható olvasmányokkal is iparkodik megismertetni a tanító pályának nehez küzdelmes feladatát; valamint iskolajogi állapotainak esetelése által kívánunk hatni a nemzeti iskola egysége érdekében. S hogy lapunk ez irányban is megfelelhessen a maga elé tűzött céljának, nem riadva vissza a tetemes pénz áldozatoktól sem iparkodik oly műveket is kiadni, melyek a népuvelők működése, befolyása, társadalmi és társadalmi jutalmát tükrözik elő. Ily célból adjuk ki Gati Győző társadalmi regényét is, mely regényből a most megjelent számunk mutatónyul közül egy vázlatot. A regényirodalmi színvonaloua áll, tárgya: a népuvelők életéből van véve; költői, eleven színekkel festi a küzdelmes életet a népkutatásnál a képezdőtől a sirig; alakjai élet-hivek, ténykedéseik a valónak megfelelőleg festvők; a jellemek kidomborítvák, s a helyzet, a viszonyok, a létező állapotok kristálytiszta tükre. E mű nemcsak helyes irányu, de — tárgyánál fogva eddiggel a magyar irodalomban egyedül áll és épen e két tudok vezette a lapszerkesztő — kiadóját azon elhatározásában, hogy e regénynek kiadására épen ma — a magyar népuvelők érdekében — vállalkozzék. Ouzetlen vállalatunknál számunk a magyar néptanítókra, kik bizonyára nem fogják elmulasztani az alkalmat, megszerezni maguknak azou művet, mely irányánál fogva eddig egyedül áll a magyar irodalomban, s mely az ő egyéni életüknek, küzdelmeiknek és szenvedéseiknek hű képet tünteti elő. E meggyőződésben adjuk ki előfizetési felhívásunkat: „A hivatás áldozata.“ (Történeti rajz a magyar néptanítók jelenéből) című 12 nyomtatott ivre terjedő regényre. Irta: Gati Győző. Kiadja a „Magyar Paedagogiai Szemle“ szerkesztője: Glatz György, községi tanító. A regény tartalma következő szakaszból áll: 1. Jó barátok a képezdében. 2. Nyílt a pálya. 3. Az első elismerés. 4. A tanítóiügyeio. 5. Társadalmi viszonyok. 6. A község átalakítója. 7. Szeretlet és szerelem. 8. Megváltozott viszonyok. 9. A küzdelem. 10. A visszahatás. 11. Vilámcsapás alatt. 12. A szellem jutalma. A regény szesz kiadásban julius hónap fog megjelenni, s hzgy e mű minden néptanítónak hozzáférhető legyen, árát tűzve 1 forintban, diszkötésben 1 frt 50 krban állapítottuk meg, — mi egy 12 nyomtatott ivyü regénynei Magyarországon a lehető legolcsóbb. Bolti ára 1 frt 50 kr, illetőleg 2 frt lesz. A megrendeléseket, hogy a nyomtatandó példányok száma iránt tájékozhasssuk magunkat, legkésőbb június hó 15-eig s legcélszerűbben posta-atalvány utján kérjük eszközölni, mely esetben a művet bérmentesen küldjük. — Társadalmi uton kell tennünk saját érdekében, s mert ezt tennünk kell, a regénynek hatni akarunk felfelé és lefelé. Jogosultnak tartjuk a reményt, hogy a párolás el nem marad, mert e regénynek egyetlen egy népuvelő arztaláról sem volna szabad hiányoz-

nia. lássa mindenki magát a tükörben, s tudja meg mit kell tennie, hogy ott „fent” is belássák, mit kötelesség tenni, a népnevelők érdekéért, kik a haza jövő nemzedékét nevelni hivatják! Bizunk a tanítóknak a saját jól felfogott érdekeiből s vállalatunkat e szempontból biztosítva hisszük. E célból bizalommal fordulunk különösen is tanító-társainkhoz, mert meggyőződésünk, a tapasztalásból szerzett elvünk az, hogy csak az válik mindig az egész testület javára, amit az egész testület tesz önmagáért s ezért felhívásunkat is azzal fejezzük be: Minden egyes néptanítóra számítunk, mert minden egyesnek az érdeke e mű megszerzése!! Budapest, 1890. évi április 24-én. A „M. Paed. Szemle” szerkesztő-kiadó-tulajdonosa: Glatz György, főv. községi tanító (Wes-selényi u. 48. sz.)

Közgazdaság.

Vásár értesítő.

A mult vasárnap és hétfőn lezajlott majusi országos vásárunk első napjának verőnyes szép nap és csendes meleg idő kedvezett, ezt igénybe is vette osztálykülönbség nélkül városunk közönsége, mely miként az orkántól felkórósított tenger, úgy hullámzott egész napon át a vásártereket körülvevő tá, ponyvasatnak, bódék és az ezek közötti térségeket talpalatig előzőlő vegyes árucikké közt. Eladó, még a vidékről is szép számmal jelentkezett. Járó-kelő óriási számmal. Vevő nagyon kevés. A pénzühiány feltűnően dominált. A vidéki iparosok majdnem potya áron kluáltak jó arúkat, még sem keltek. Találtak iparosok, kik még tantu-quantira sem csaphattak vásárt, ezek közé sorozhatók a pokróczosok, egy darabon tul adni nem bírtak. Ez iparágat a gyárak teljesen tökre tették.

A vásár eredményéről a következő részletes adatok állnak rendelkezésünkre.

I. Gabonavásár.

Kevés hozatott be, lauha kínálat mellett a vételkedv gyöngye maradt. Az árak hivatalosan jegyzékeltettek. Tiszta buza: 7.70—8. Kétszeres: 6.80—7. Rozs: 7.—7.20. Arpa: 6.20—6.40. Zab: Zab: 7.20—7.50. Tengeri: 4.80.

II. Baromvásár.

a) Szarvasmarha s z o k a t l a n u l igen kevés hajtatott be és közepes árak mellett jobbara ekettek.

b) Ló, ellenkezőleg szokatlanul nagy számmal került elő. Az erős kínálat dacára azonban, habár a bel és külföldi lókereskedők szép számban jelentkeztek — többnyire visszamaradt. A belföldiek közül a győriek mintegy 10—12 luxus lovat 400—700 frt vitték el. Egy bécsi asszony czég 35 darab fiakkere lovat, 100—200 frt. Egy második bécsi banda 20—25 drbot (lóvonathoz), 200—300 frtért vásároltak. A külföldiek nevezetesen: Egy olasz 9 drb. luxus lovat 450—600 frt. Két olasz czég 25 db. zsandárlovat 350—400 frt. Egy olasz 9 darabot (lóvonathoz) 200 frt. Három török: 20—25 drbot 100—180 frt. Szervianusok 10 darabot 100—200 frtért vásároltak.

c) Sertések közül a soványok hizlálásra gyéren.

d) Juhokból kevés vásároltatott.

A vásár alkalmával jószágigazolvány kiadatott: Új: 450 db. Atratóit: 1017 db. Összesen: 1467 db. E hivatalos adatok eléggé megvilágítják a forgalom nagyon is közepes voltát.

III. Gyalogvásár

rosz volt. Nemcsak a helybeli iparosok, de a vidékről is szép számmal és jól felszerelten jelentek meg a vásáron, de egyáltalában rosz vásárt csaptak, egyedül is csak a 6 és 13 kros különlegességek bódéi voltak folytonos ostromnak kitéve. Legérdekesebb kiállítás és eladási terem volt felállítva a „Pest szálló” nagytérmeben ritka becsü keleti műhímzésekben kivart valódi perzsiai szőnyegek. Egy világtárlat is garasos nyreményivel édesgette bódéjába a jóhiszemű közönséget, de többnyire családva távoztak, az egész tarlati látvány a leprimitívebb tájkép és egyéb festményekből állt.

A kimaradhatlan fehér egerek és madarak, kora reggeltől késő esug a fülrikító verki sipolása mellett boldogították jóslataikkal a könnyen hívó és lutrikelvelőket.

A baromvásár még mindig régi helyén tartódott meg, noha a hatóság közlönye hónapok előtt kiltásba helyezte, hogy a majusi vásár a pompás(?) és nagy ügyességgel(?) elkészített új vásárterem fog megtartatni, de mint rendezés, számításukban csalódtak, az a 100 neházy napszamos ma is még szórakozik az egyengetesen. Drága munka.

Pénteki hetivásárunk ritkás volt. A tengeri kapálás ideje bealt, mi a gazdák hon marasztalja. Kevés termény került

elő. A gabonavásár gyéren hozatott be. Gyöngye kínálat mellett a vételkedv erőltetett maradt. Az árak hivatalosan jegyzékeltettek. Tisztabuza: 7.60—8. Kétszeres: 6.80—7. Rozs: 7.20—7.30. Arpa: 6.10—6.20. Zab: 7.10—7.30. Tengeri: 4.80—4.90. Elősertés: 42—46 kr. kilogrammonként. Hal közepesen. Baromfi kevés. Átalában az egész hetivásár kedvetlenül végződött. A baromvásáron a cigány kupeczek zajos csere-bere alkudzásain kívül élénktelenség uralkodott.

A közönség köréből.*

(Ovodáink ügye.)

Tisztelt Szerkesztő ur!

Becses lapjában érdekes szócserre jelent meg az ovodákról, egy érdekelte szülő és a jó ovodás bácsik között. Nem vagyok illetékes megbírálni, hogy melyiknek van igaza, azért óvakodom is ettől, de midőn valamely dolog tévesen van a nyilvánosság elé bocsátva, meg nem állhatom, hogy a helyreigazítást elhallgassam.

Ugyanis a tisztelt érdekelte szülő, ki a Völgyi-fele ovodát kiemeli, hogy ennek előnye van a többi felett, igen rosszul van értesülve a nevezett intézet felől; mert ellenkezőleg ebben az ovodában van a legnagyobb hátrány, amennyiben az ovodához tartozó udvart, amelyet a város busásan megfizet, hogy a kicsinyeknek szabad és védett helyök legyen a mozgásra, a háztulajdonosa Nagy Mihály foglalta el deszkakarátával, minek folytán a kocsik ki s be járnak az udvarban, veszélyeztetve és háborítva a kisgyermekeket játékaikban, s mivel a gyermek nyugtalan természeténél fogva, többnyire veszedelmet keres, többször megtörtént, hogy a deszkakarásra felmászkálnak, s úgy kándikálnak ki az utcára, közel állva a kibukás veszélyéhez, minek szemtanúja voltam egypárszor a nyáron.

Nem is említve, hogy a háziur mint vállalkozó sokszor 10—12 segédet is foglalkoztat, kinek a megkivántató faanyagot az ovoda udvarán keresztül szállítják, s ismét a kész munkát azon viszik ki, ami állandó kocsijárást idéz elő.

Ilyen körülmények és veszedelmek között azután igazuk van a jó ovodás bácsiknak, ha több személyzetet kívánnak ovodájukban, hogy a kicsinyek fölötti felügyelet ne szenvedjen csorbát.

Hanem az én csekély felfogásom szerint úgy gondolom, hogy az ovoda egyik fő-elengedheletlen kelleke a tágas udvar és a háborítatlanság és hogy a bácsin és dadán kívül más ne lakják azon épületben és ha ez meg van, akkor a személyzet-szaporítás szükségessége elesik.

Ezek után kérve a tekintetes szerkesztő urat, hogy e szerény soraimnak méltóztassék becses lapjában helyet adni.

Maradok a tekintetes szerkesztő urnak

egy polgár.

H I R E K.

József főherceg a magyar honvédség főparancsnoka június hó 3-án esti 6 óra 12 perczkor a Budapest-ről jövő gyorsvonattal br. Nyári altábornagy főudvarmester, továbbá egy parancsotírtás és kamarása kíséretében Szabadkára érkezik, mikor is június 4-én az itt összpontosított szabadkai, szegedi, újvidéki és zentai tanzászlóaljok zárt es harcászati gyakorlatokat fogja megsemmisíteni és június 5-én reggel 9 óra 22 perczkor a gyorsvonattal utazik vissza Budapestre. — Ezt megelőzőleg Forinyák Gyula altábornagy legutóbb ki-nevezett honvéd adlatus május 16-án Szabadkán volt a fentemlített csoportok megsemmisítése végett.

Eljegyzés. Jó Gusztáv nagytrafikos bájos Margitkáját eljegyezte Boholy Imre, helybeli nagykereskedő. Boldogságot az ifjú matka párnak!

A helyb. kath. legényegylet 1. hó 26-án pünkösd másodnapján miut megalakulási zászló- és házszentelési évfordulón bajnai Vojnich Jakabné uró védnöksége alatt ünnepélyt rendez, melyre a közönséget ezu. on is meghívja a rendező bizottság. Napirendje 1/2 9 órakor testületi tisztelgés a zászlóanya önagságánál; innen felvonulás a sz. Teréz templomban tartandó sz.-misére, mely alatt az egyleti dalárda énekel; ezután az egylet helyiségében gyűlés. Este a városigetben a 8 órakor kezdődő táncvigalom.

Stoczek József meghalt. Stoczek József főrendiházi tag, a műgyegetem jeles tanára, magyar tudományos világ e kitünő alakja a napokban meghalt. Stoczek már a mult évben halálos beteg volt, de akkor ki-

épült vesebajából, mely a mult évi deczem-berben kiújult s azóta folyvást nagy beteg volt. Halálát már napok óta várták, úgy, hogy egyik esti lap már halálhíret hozta egy nappal előbb. Stoczek, a kinek a fizikai tudomány terén elévülhetlen érdemei vannak, 1819-ben született Szabadkán. Nemrég másodelnöke volt a tud. akadémiának, mely most külön gyászjelentésben tudatja veszteségét. Az elhunynak özvegye és fia és egy férjes leánya maradt.

Szegedről a palicsi megnyitó ünnepélyen megjelentek: Kállay Alber főispán, Pálffy Ferenc polgármester, Rainer József főkapitány, Pálffy tanácsnok, Lázár György főügyész, dr. Hercz Gyula ügyvéd, Weiner Miksa és még néhány uri ember. A katonazenekarral együtt érkeztek délután 1 órakor, de hogy együtt értek-e haza, arról talán hallgathatunk.

Gál Ferenc zenedei igazgatónk és karnagyunkat, — a mint sajnálattal érte sülünk, — baleset érte e hó 15-én éjjel Palicsról többek társaságában kocsin jött hazafelé, utközben azonban a kocsi kibukott, s egyik kezén súlyos zúzódást szenvedett.

Az új téglagyár, mely Mucsy György és Prokesch Mihály tulajdona, megkezdte működését a zombori kapun kívül fekvő Misurai-fele tanya közelében. Az egyik kemenzke ki van égetve, 8 nap mulva kiszedik az első termelvényt, a második kemenzke pedig most van a legnagyobb tűzben. A környéken fél millió számba készletben áll a válogó M. P. jelzéssel, s napoként ötven ember keresi meg kenyerét már a kezdetnél is. Meglepően egyszerű a berendezés, de hogy a Mácskovits-tele körkemenzke téglái jószágra meg sem fogják küzelíteni az új gyár termelvényét, azt bátran állíthatjuk már ma is, mert a Mucsi-Prokesch telep vályogjai is keményebbek, mint Mácskovits körkemenzkejében a kifőzött téglák. A mint értesülünk, az új gyár téglái tetemesen olcsóbbá teszik az eddigi árakat.

Sikkasztás áldozata: Horváth Mihályi vámor, 48 éves gyermektelen nejétől elváltan élő, óriási erővel bíró egyén, e hó 12-én felakasztotta magát. Tettének okául a kezelésére bízott pénzekből, csekélyebb összeg elfecsérlését tulajdonítják. — Az új rendszer, a minta közigazgatás áldozata.

Tűzeset. Hétfőn f. hó 12-én esti 7 óra 40 perczkor tüzet jelzett a városi házi tűzoltóórs. A jelzés után 3 perczre megkezdett a tűzoltóság teljes felszereléssel a vészhelyere, III. körben fekvő Vujkovic Lámics Balázs házához, kinek udvarában összerakott 3 kocsiara való kukoricaszáréget. A tüzet a tűzoltók hamarosan elfojtották és a szárnak 1/3 részét is megmentették. A tűzvész idején — általában egész nap, éjjelen át erős szélvész dühöngött, olyannyira, hogy a szikrákat 1/2 órai tavolságra elhordotta, ha a közvetlen közelebbi háznak valamelyike tüzet fog, óriási pusztítást idézett volna elő.

Hymen. Pap István volt toraatanár, nyug. kir. törv. hivatalnok tegnap d. u. 6 órakor tartotta esküvőjét Harzi Évával — a református szertartás szerint a polgári iskolában.

Végre! döntögetik a régi lámpaoszlopokat, nehogy a Pippig-Budde czég felhasználhassa céljaira.

Antunovits Andor szedeti a bakterberek határlékait, s megengedi, hogy a pénzbeszedő pandur házaunkat forintokat tartson magának, ezt mint követelését pereije, s még vegrelhajtas utján is beszedje. Így beszedi ezt Satojkovits Joszika háztulajdonos. Vajon igaz ez — kapitány ur?

A palicsi nagyvendéglő megnyitása emlékezetes marad többekre, de különösen a szegedi katonai zenekar tagjaira. A muzsikáló hadfiak lemaradván az esti 7 óras vonatról, éjjeliek trombitalgattak, s közben-közben nagyokót ittak úgy, hogy az éjjeli óraütést már sokan nem tudták volna megolvasni, többen pedig a palicsi levegőtől olyan tengeri betegségre estek. Hát bizony katonánk csak masnap a reggeli vonattal utazhattak haza. Éjjel után a tamburások uralma kezdődött, s tartott masnap délig, a mikor aztán egy fiakkor hozta haza az elmaradt sebesültek egy részét.

A kolera nagyon korán jelentkezik. Bagdad vidéken egy nap alatt 13 ember betegedett meg kolera tünetek között és hat meg is halt. Közegészségügyi viszonyainkra jó lesz a főorvosnak és rendőrségünknek kissé több gondot fordítani.

Renz Ernő az Európaszerte ismert czirkusz igazgató, a tulajdonképeni megalapítója a czirkusz mesterségnek — 88 éves korában Boroszlóban meghalt.

Felakasztotta magát egy rongyos malacz miatt. Lakatos Vince pancsi molnár e hó 14-én. Vasárnap a vásáron eladta egy hizott malaczát, czivakodó hiteltartva pedig e miatt hajba kapott vele, mire a becsületes és igen józan magaviseletű fiatal ember beült a kocsmába, és szokása ellenére keményen berugott. Hétfőn folytatta a heje-huját, kedden gyógyítkozott, s mikor

a malacz ára eluszott az üvegek között, hazament, s a malomgarad padlás-szerű részén egy kakasülőre felkötötte magát. Az asszony csak a kora reggeli órákban tudta meg a szomorú valót, de mikor a kötelelet elválták, már minden élesztési kísérlet eredménytelen volt.

A három fagyos szent a mi vidékünkön jól viselte magát, s különösen Bonifác gyönyörű nap volt e hó 14-én. A fagy még tehet ugyan kárt, de alig hisszük, hogy alapos lehet a félelem e miatt.

A keresztjáró napok ez évben igen kedvező időjárás mellett multak el, s rengeteg néptömeg záradokolt vallásos áhitattal a kültéri templomokhoz. Aranyakat érő csendes tavaszi eső elverte az ut porát, nagy meleg sem volt, s így ki-ki terhelhetés nélkül járhatta meg a bucsút.

A sirkert békés lakói f. évi május hó 10—17-ig 54-en szaporodtak. Ezek közül a 15 évet túlélték: Jezzevits Katalin 20. Egrényi József 60. Tukareski Antalné 46. Sajkó Sándorné 60. Suics Iarcsin Albert 45. Horváth m. János 48. Mamurovics Teréz 50. Kongó György 71. Nagy Antalné 36. Pándzsics Antal 73. Szabatos Vincze 36. özv. Szekenderovics Fereczné 87. özv. Zvekarovits Antalné 74. Toth Takács Andrásné 73. Tibinger Antal 38. Rudics Mártonné 70. Szudarovics Márk 35 és Tonkovics Mihályné 64. Béke velük.

Dr. Heiszler Jakab orvos, sebész, szemész és születésűtor Szabadkán letelepedett. Lakik Petőfi-utca Budai-féle házban. Ajánljuk az orvosi segélyre szorulókat figyelmébe, őt magát pedig üdvözöljük városunkban.

Hogy kell gyógyítani a trachomát? azt még minden orvos tudja, mert nem is volt mindenkinek alkalmá meg-tanulni a szükséges kezelést. E szempontból indulva a belügyminiszter elhatározta, hogy az orvosok számára egy 14 napra terjedő trachomataufolyamot fog nyitni, hogy a trachomás vidékeken működő orvosok gyógykezelése egyöntetű legyen. Ebben a trachomataufolyamban Bacsibourag, Csongrád, Temes és Torontálmegyék orvosi veszek részt, továbbá azok az orvosok, akik Pestmegye déli részén, továbbá Szegeden, Szabolcs, Ujvidéken, Baján és Zomborban laknak. A trachoma-gyógyítók vagy a szegedi köz-kórházban, vagy pedig a szabadkai szemkórházban gyakorolják magukat. Az orvosok az állásuknak megfelelő napidíjban fognak részesülni és a tuvaroköltsegeiket is megtéríti a miniszter. Egyelőre a járás orvosokat kötelezi a miniszter a tanfolyam végighallgatására, nehogy az összes orvosok töfűgesszék a trachomás területeken működésüket. A miniszter fölhívja most a hatóságunkat, hogy jelentse be a saját szempontjából erre vonatkozólag észrevételeit.

Az új baromvásártér jó részben elkészült. Szép nagy terület, és fásítva is van, sőt a lovasárterem meg egy körönd is van berendezve a lópróbákhoz. Két dolog van azonban a mi aggályos. Egyik az, hogy körös-körül elárkoltak a felosztott területeket, s nincs meg a szabad bejárás mihez a mi népiük szokva van, a másik pedig az, hogy a talaj a városhoz és a környekhez mérten egy tekuó alakját viseli, a hol esőzések beálltával a jászag elslüpped, embernek pedig járhatatlan lesz.

Geiger A. Mórtól „Zászló szentelési induló” czim alatt egy újabb zeneművet adott ki Rózsavölgyi és tarsa budapesti zeneműkereskedő czég. Ara 75 kr., ajánljuk a zeneértők figyelmébe.

A sáskák az ideu ismét tömegesen jelentkeznek Szeged vidékén, s ma még csak a mezőket lepik ugyan el, de féltő, hogy a jég által tonkre nem tett területeket a sáskák pusztítják el. Nagy erővel folyik az irtás.

Rettenetes vihar látogatta meg Szeged vidéket e hó 13-án délután. Néhéz vöröses felhők húzódtak fel az égen s mikor a nehéz vihar kitört száz számba tördelt össze az ablakokat, letépte a hazak fodeleit, összezúzta fak koronáit s hogy a csapás teljes legyen, hozott egy fél órag zuhogo olyan jégesőt, amilyenre ember algha emlékezik. A mezőn volt emberek fejkön, kezeiken megsérültek, számtalan aprójószág, bárány, sőt birka is agyonveretett. A jég itt-ott tyuktojás nagyságu volt, de legnagyobb részben megütötte egy közönséges dio terfogatót. A kár óriási, mert gyümölcs, szőlő, gacoua teljesen tonkrement. Nálunk ugyanakkor volt ugyan szél, de szép és ádásos eső kíséretében.

Kecskés Antal előnyösen ismeri vendéglőstünk a Mária Terézia téren az igazságügyi palota átellenében I. kör 15. sz. a. új lakházat nagy költséggel vendéglőhely-segnek átalakítván, a kor igényeinek minden tekintetben megfelelőleg díszesen berendezett vendéglőjét pünkösd előtti szombaton e hó 24-én ünnepélyesen megfogja nyitni.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos:

SZALAY LÁSZLÓ A.

*) E rovat alattiak díjmentesen közöltetnek. Szerk.

